

EUROPEAN EXPERT GROUP ON TRANSITION FROM INSTITUTIONAL TO COMMUNITY-BASED CARE

Europos Sąjungos fondų panaudojimas perėjimui nuo institucinės globos prie paslaugų bendruomenėje

**2014 – 2020 m. Europos investicinių ir struktūrinių fondų
reglamentų taikytinų nuostatų apžvalga**

Šis dokumentas – dalis peržiūrėto Europos Sąjungos fondų panaudojimo perėjimui nuo institucinės globos prie paslaugų bendruomenėje priemonių rinkinio (1 priedas, žr.: deinstitutionalisationguide.eu/), kurį 2014 m. liepos mėn. paskelbė Europos ekspertų grupė perėjimo nuo institucinės globos prie bendruomenėje teikiamų paslaugų klausimais.

2014 – 2020 m. Europos investicinių ir struktūrinių fondų reglamentų taikytinų nuostatų apžvalga

1. Bendrųjų nuostatų reglamentas¹

Nuostata	Reglamento tekstas	Aktualumas Priemonių rinkiniui
4 straipsnio 6 dalis (<i>Bendrieji principai</i>)	[...] Komisija ir valstybės narės užtikrina, kad ESF fondų veikla būtų koordinuojama tarpusavyje ir su kitomis atitinkamomis Sąjungos politikos sritimis, strategijomis ir priemonėmis [...]	ESF ir ERPF lėšos turi būti naudojamos pagal ES socialinės įtraukties politiką (sąrašas pateikiamas Priemonių rinkinio 1 priede) ir ES įsipareigojimus pagal JT Neįgaliųjų teisių konvenciją. Šių fondų lėšomis neturėtų būti remiama institucinė globa. Taip pat, jei iš ESF lėšų finansuojamos bendruomenės paslaugos, ERPF lėšos neturėtų būti naudojamos naujų institucijų statybai.
5 straipsnio 1 dalis (<i>Partnerystė ir daugiapakopis valdymas</i>)	Dėl partnerystės sutarties ir kiekvienos programos kiekviena valstybė narė [...] užmezga partnerystės ryšius su kompetentingomis regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis. Partnerystėje taip pat dalyvauja šie partneriai: [...] c) atitinkami subjektai, atstovaujantys pilietinei visuomenei, įskaitant aplinkosaugos partnerius, nevyriausybinės organizacijas ir subjektus, atsakingus už socialinės įtraukties, lyčių lygybės ir nediskriminavimo skatinimą.	Vaikus, asmenis su negalia, psichikos sveikatos problemų turinčius žmones ir benamius atstovaujančios organizacijos turėtų būti įtrauktos į partnerystės sutarčių ir veiksmų programų rengimą, bei atitinkamų programų įgyvendinimą, stebėseną ir vertinimą.
6 straipsnis (<i>Atitiktis Sąjungos ir nacionalinei teisei</i>)	ESF fondų remiami veiksmai atitinka taikytiną Sąjungos teisę ir nacionalinę teisę, susijusią su Sąjungos teisės taikymu (toliau – taikytina teisė).	Po to, kai ES ir dauguma valstybių narių ratifikavo JT Neįgaliųjų teisių konvenciją, ji tapo ES ir nacionalinių teisės sistemų dalimi. Todėl SF lėšos turėtų būti naudojamos pagal JT Neįgaliųjų teisių konvenciją ir

¹ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, žr.: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1303&from=EN>

		kitus teisės aktus, taikytinus vaikams, asmenims su negalia, psichikos sveikatos problemų turintiems žmonėms ir benamiams.
7 straipsnis (<i>Moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo skatinimas</i>)	Valstybės narės ir Komisija imasi tinkamų priemonių, kad programų rengimo ir įgyvendinimo etapais būtų užkirstas kelias diskriminacijai dėl [...] negalios, amžiaus [...] Rengiant ir įgyvendinant programas ypač atsižvelgiama į prienamumą neįgaliesiems.	Straipsnyje draudžiama diskriminacija dėl negalios įvairiais SF lėšų panaudojimo etapais. Prienamumas neįgaliesiems turėtų būti užtikrintas ne tik jiems tiesiogiai aktualesiose, bet visose programose. Straipsnyje reikalaujama lygių galimybių gauti prekes, paslaugas ir priemones.
9 straipsnis (<i>Teminiai tikslai</i>)	[...] kiekvieno ESI fondų lėšomis remiami šie teminiai tikslai: (8) tvaraus ir kokybiško užimtumo skatinimas ir darbo jėgos judumo rėmimas; (9) socialinės įtraukties skatinimas, kova su skurdu ir diskriminacija; (10) investicijos į švietimą [...]	Šie trys teminiai tikslai sudaro SF lėšų panaudojimo sistemą deinstitutionalizacijos procesui remti.
15 straipsnio 1 dalis (<i>Partnerystės sutarties turinys</i>)	Partnerystės sutartyje nustatoma: (c) 5 straipsnyje nurodyto partnerystės principo įgyvendinimo tvarka; (d) orientacinis [...] nurodytų partnerių sąrašas ir veiksmų, kurių imtasi siekiant juos įtraukti [...] santrauka.	Valstybės narės turi paaiškinti, kaip į SF programavimą įtraukė pilietinę visuomenę ir kaip pastaroji bus įtraukta į kitus SF lėšų panaudojimo etapus. Valstybės narės turėtų nurodyti įtrauktų asmenų pavardes ir (arba) organizacijų pavadinimus.
15 straipsnio 2 dalis	Partnerystės sutartyje taip pat nurodoma: (a) iii) atitinkamais atvejais – integruotą požiūrį, kurio laikomasi tenkinant specialiuosius geografinių teritorijų, kurios yra labiausiai paveiktos skurdo, arba tikslinių grupių, kurios patiria didžiausią diskriminavimo arba socialinės atskirties riziką, poreikius, ypač daug dėmesio skiriant marginalioms bendruomenėms, asmenims su negalia, ilgalaikiams bedarbiams ir nedirbančiam,	Tose šalyse, kuriose nepakanka kokybiškų globos ir pagalbos bendruomenėje paslaugų, partnerystės sutartyje turėtų būti numatyti planai, skirti spręsti problemoms, susijusioms su institucijose globojamų arba į jas rizikuojančių patekti žmonių padėtimi.

	nestudijuojančiam ir nesimokančiam jaunimui.	
19 straipsnio 2 dalis (<i>Ex ante sąlygos</i>)	Partnerystės sutartyje pateikiama vertinimo, ar įvykdytos nacionaliniu lygmeniu taikytinos ex ante sąlygos, santrauka, o sąlygų, kurios [...] partnerystės sutarties pateikimo dieną neįvykdytos, atveju nurodomi veiksmai, kurių būtina imtis, atsakingi subjektai ir tų veiksmų įgyvendinimo grafikas.	Partnerystės sutartyse valstybės narės turi paaiškinti, kaip buvo įvykdytos ar yra planuojamos įvykdyti teminės bei bendrosios ex ante sąlygos (turi būti pateikiamas ir atsakomybių pasidalijimas, ir aiškus įgyvendinimo grafikas). Sąlygose reikalaujama, kad būtų „parengta ir įgyvendinama nacionalinė skurdo mažinimo strateginė politikos programa“ ir „užtikrinti administraciniai gebėjimai įgyvendinti ir taikyti“ JT Neįgaliųjų teisių konvenciją.
27 straipsnio 4 dalis (<i>Programų turinys</i>)	Kiekvienam prioritetui nurodomi rodikliai ir atitinkamos siektinos reikšmės [...] pagal kuriuos vertinama programos įgyvendinimo pažanga siekiant nustatytų tikslų, ir kuriais grindžiama stebėseną, vertinimas ir veiklos rezultatų peržiūra.	Atitinkamose veiksmų programose turi būti nurodyti produkto ir rezultato rodikliai, padėsiantys valstybėms narėms ir Europos Komisijai stebėti, ar finansuojama veikla remia deinstitutionalizacijos procesą. Tam tikri pavyzdiniai produkto ir rezultato rodikliai yra pateikti Priemonių rinkinio 2 priede.
48 straipsnio 1 dalis (<i>Stebėsenos komiteto sudėtis</i>)	Dėl stebėsenos komiteto sudėties nusprendžia valstybė narė su sąlyga, kad stebėsenos komitetą sudaro [...] 5 straipsnyje nurodytų partnerių atstovai. Partnerių atstovus į stebėsenos komitetą deleguoja atitinkami partneriai, ir šis procesas vykdomas skaidriai. Kiekvienas stebėsenos komiteto narys gali turėti balsavimo teisę.	Valstybė narė į atitinkamas veiksmų programas turėtų įtraukti vaikus, asmenis su negalia, psichikos sveikatos problemų turinčius žmones, benamius ir kitus suinteresuotuosius subjektus. Delegavimo procesas turėtų būti skaidrus, o atrinktiesiems atstovams gali būti suteikiamos balsavimo teisės (valstybės narės sprendžia, ar suteikti šią teisę).
52 straipsnio 2 dalis (<i>Pažangos ataskaita</i>)	Pažangos ataskaitoje pateikiama ši informacija ir įvertinami šie aspektai: (c) tai, ar veiksmai, kurių imtasi siekiant įvykdyti iki partnerystės sutarties patvirtinimo dienos neįvykdytas	Valstybės narės Europos Komisijai turi pateikti dvi pažangos ataskaitas (2017 ir 2019 metais), kuriose būtų pateikta informacija apie

	partnerystės sutartimi nustatytas taikytinas ex ante sąlygas, buvo įvykdyti [...]	atitinkamų bendrųjų ir ex ante sąlygų įvykdymą (žr. Priemonių rinkinio XX priedą).
96 straipsnio 4 dalis <i>(Investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo veiksmų programų turinys, tvirtinimas ir keitimas)</i>	Be to, veiksmų programoje nurodomi šie aspektai: a) atitinkamais atvejais – ar ja tenkinami geografinių vietovių, kurios yra labiausiai paveiktos skurdo, arba tikslinių grupių, kurios patiria didžiausią diskriminavimo arba socialinės atskirties riziką, poreikiai ir kaip jie yra tenkinami, ypač daug dėmesio skiriant marginalioms bendruomenėms ir asmenims su negalia, ir, kai tinkama, nurodant indėlį į partnerystės sutartyje nustatytą integruotą požiūrį.	Atitinkamos veiksmų programos turėtų numatyti priemones, skirtas institucijose globojamų arba į jas rizikuojančių pateikti žmonių poreikiams patenkinti. Tai taikytina visoms valstybėms narėms, kuriose nepakanka kokybiškų globos ir pagalbos bendruomenėje paslaugų.
96 straipsnio 5 dalis	Veiksmų programoje nurodoma: c) veiksmai, kurių imtasi siekiant į veiksmų programos rengimą įtraukti 5 straipsnyje nurodytus partnerius, ir partnerių vaidmuo įgyvendinant veiksmų programą, vykdant jos stebėjimą ir ją vertinant.	Atitinkamose veiksmų programose turi būti paaiškinta, kaip skirtingos vartotojų grupės buvo įtrauktos į veiksmų programos rengimą, kaip jos dalyvaus programos įgyvendinime, stebėsenoje ir vertinime.
96 straipsnio 6 dalis	[...] veiksmų programoje taip pat išdėstoma: b) dėl kiekvienos [...] ex ante sąlygos [...] – vertinimas, ar partnerystės sutarties ir veiksmų programos pateikimo metu įvykdyta ex ante sąlyga, o jei ex ante sąlygos neįvykdytos – veiksmų, skirtų tokiai sąlygai įvykdyti, aprašymas [...]	Atitinkamose veiksmų programose turėtų būti paaiškinta, kaip įvykdytos bendrosios ir teminės ex ante sąlygos, kuriomis reikalaujama parengti nacionalinę skurdo mažinimo strateginę politikos programą ir užtikrinti gebėjimus įgyvendinti JT Neįgaliųjų teisių konvenciją. Jei šios sąlygos nebuvo įgyvendintos, veiksmų programoje turėtų būti paaiškinta, kokių žingsnių ir per kokį laiką bus imamasi joms įgyvendinti.
96 straipsnio 7 dalis	Į kiekvieną veiksmų programą [...] įtraukiamas aprašymas: (b) konkrečių priemonių, kuriomis rengiant, planuojant ir įgyvendinant veiksmų programą skatinamos lygios galimybės, užkertamas kelias diskriminacijai [...] negalios, amžiaus	Visose veiksmų programose turi būti numatyti veiksmai, skatinantys asmenų su negalia lygias galimybes, bei priemonės, užtikrinančios neįgaliesiems visų iš SF lėšų remiamų veiklų prieinamumą.

	[...], ypač galimybių naudotis finansavimu srityje, atsižvelgiant į įvairių tikslinių tokio diskriminavimo rizikos grupių poreikius ir ypač į reikalavimus užtikrinti prieinamumą neįgaliesiems.	
110 straipsnio 1 dalis (<i>Stebėsenos komiteto funkcijos</i>)	Stebėsenos komitetas visų pirma nagrinėja: f) projektus, skirtus [...] lygybei, lygioms galimybėms ir nediskriminavimui skatinti, įskaitant prieinamumą asmenims su negalia; h) tam tikrais atvejais, kai ex ante sąlygos neįvykdytos partnerystės sutarties ir veiksmų programos pateikimo dieną, pažangą įgyvendinant projektus, kurių imamasi taikytinoms ex ante sąlygoms įvykdyti.	Valstybės narės turėtų ypač dėmesingai stebėti, kaip iš SF lėšų remiama veikla skatina asmenų su negalia lygias galimybes ir nediskriminavimą, ar užtikrinamas prieinamumas neįgaliesiems tokiose veiklose. Valstybėms narėms taip pat pavesta stebėti atitinkamų ex ante sąlygų vykdymo įgyvendinimą.
111 straipsnio 4 dalis	2017 m. ir 2019 m. teikiamose metinėse įgyvendinimo ataskaitose, priklausomai nuo veiksmų programų turinio ir tikslų, gali būti pateikiama ir įvertinama ši informacija: h) pažanga, padaryta įgyvendinant priemones, skirtas specifiniams geografinių vietovių, kurios yra labiausiai paveiktos skurdo, arba tikslinių grupių, kurios patiria didžiausią skurdo, diskriminavimo arba socialinės atskirties riziką, poreikiams tenkinti, ypač didelį dėmesį skiriant marginalioms bendruomenėms, asmenims su negalia [...]	Europos Komisijai pateiktose įgyvendinimo ataskaitose turėtų būti taip pat pateikiama informacija apie tai, kaip finansuojama veikla prisidėjo prie deinstitutionalizacijos proceso valstybėje narėje, įskaitant institucionalizacijos prevenciją.

1.1 Ex ante sąlygos (XI priedas, Bendrųjų nuostatų reglamentas)

1.1.1 Teminės ex ante sąlygos

Teminiai tikslai	Investavimo prioritetai	Ex ante sąlyga	Įvykdymo kriterijai
------------------	-------------------------	----------------	---------------------

<p>9. Socialinės įtraukties skatinimas, kova su skurdu ir visų rūšių diskriminacija</p>	<p>ESF: - aktyvi įtrauktis, be kita ko, siekiant skatinti lygias galimybes, aktyvų dalyvavimą ir geresnes įsidarbinimo galimybes.</p> <p>ERPF: - investicijos į sveikatos ir socialinę infrastruktūrą, kuria prisidedama prie nacionalinės, regionų ir vietos plėtros, nelygybės sveikatos atžvilgiu mažinimas, socialinės įtraukties skatinimas suteikiant geresnę prieigą prie socialinių, kultūrinių ir laisvalaikio paslaugų, taip pat pereinant nuo institucinių prie paslaugų bendruomenėje.</p> <p>[...]</p>	<p>9.1. Parengta ir įgyvendinama nacionalinė skurdo mažinimo strateginė politikos programa, kuria siekiama užtikrinti iš darbo rinkos išstumtų asmenų aktyvią įtrauktį atsižvelgiant į užimtumo gaires.</p>	<p>- Parengta nacionalinė skurdo mažinimo strateginė politikos programa, kuria siekiama užtikrinti aktyvią įtrauktį ir kuri:</p> <p>[...]</p> <p>- apima priemones, kuriomis padedama siekti nacionalinio skurdo ir socialinės atskirties mažinimo tikslo (nustatyto nacionalinėje reformų programoje), pagal kurį taip pat siekiama skatinti tvaraus ir kokybiško užimtumo galimybes asmenims, kurie patiria didžiausią socialinės atskirties riziką, įskaitant asmenis iš marginalizuotų bendruomenių;</p> <p>[...]</p> <p>- atsižvelgiant į nustatytus poreikius, apima numatytas perėjimo nuo institucinės globos paslaugų prie paslaugų bendruomenėje priemones;</p>
	<p>ESF: - Socialinis ir ekonominis marginalizuotų bendruomenių, pavyzdžiui, romų, integravimas.</p> <p>ERPF: - investicijos į sveikatos ir socialinę infrastruktūrą, kuria prisidedama prie nacionalinės, regionų ir vietos plėtros, nelygybės sveikatos atžvilgiu</p>	<p>9.2. Parengta nacionalinė strateginė romų įtraukties politikos programa</p>	<p>Parengta nacionalinė strateginė romų įtraukties politikos programa, kurioje:</p> <p>- nustatyti pasiekiami nacionaliniai romų integracijos mažinant atskirtį nuo kitų gyventojų tikslai. Šiais tikslais turėtų būti siekiama romų integracijos keturių ES lygmens tikslų, susijusių su išsilavinimo, užimtumo, sveikatos</p>

	<p>mažinimas, socialinės įtraukties skatinimas suteikiant prieigą prie socialinių, kultūrinių ir laisvalaikio paslaugų, taip pat pereinant nuo institucinių prie paslaugų bendruomenėje.</p>		<p>priežiūros ir būsto galimybės;</p> <p>[...]</p>
	<p>ESF: - galimybių naudotis įperkamos, tvariomis ir aukštos kokybės paslaugomis, įskaitant sveikatos priežiūrą ir visuotinės svarbos socialines paslaugas, didinimas.</p> <p>ERPF: - Investicijos į sveikatos ir socialinę infrastruktūrą, kuria prisidedama prie nacionalinės, regionų ir vietos plėtros, nelygybės sveikatos atžvilgiu mažinimas, socialinės įtraukties skatinimas suteikiant geresnę prieigą prie socialinių, kultūrinių ir laisvalaikio paslaugų, taip pat pereinant nuo institucinių prie paslaugų bendruomenėje.</p>	<p>9.3. Sveikata: parengta nacionalinė arba regioninė strateginė politikos programa sveikatos apsaugos srityje [...]</p>	<p>- Parengta nacionalinė arba regioninė strateginė politikos programa sveikatos apsaugos srityje, kurioje numatytos:</p> <p>- suderintos priemonės, kuriomis būtų sudaromos geresnės sąlygos naudotis sveikatos paslaugomis;</p> <p>[...]</p>

1.1.2 Bendrosios ex ante sąlygos

Sritis	Ex ante sąlyga	Įvykdymo kriterijai
1. Kova su diskriminavimu	<p>Yra administracinių gebėjimų įgyvendinti ir taikyti Sąjungos kovos su diskriminacija teisės aktus ir politiką</p> <p>ESI fondų srityje</p>	<p>- Pagal institucinę ir teisinę valstybių narių sistemą nustatyta tvarka, kuria užtikrinamas subjektų, atsakingų už vienodo požiūrio taikymo visiems asmenims skatinimą, dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant programas, įskaitant konsultacijų lygybės klausimais teikimą vykdamas su ESI fondais susijusią veiklą;</p>

		- numatyti institucijų darbuotojų, dalyvaujančių valdant ir kontroliuojant ESI fondus, mokymai apie Sąjungos kovos su diskriminacija teisės aktus ir politiką.
3. Negalia	Yra administracinių gebėjimų įgyvendinti ir taikyti Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvenciją (JT Neįgaliųjų teisių konvencija) ESI fondų srityje pagal Tarybos sprendimą 2010/48/EB (9)	<p>- Pagal institucinę ir teisinę valstybių narių sistemą nustatyta tvarka, kuria užtikrinamas už neįgaliųjų teisių apsaugą atsakingų subjektų arba neįgaliesiems atstovaujančių organizacijų ir kitų susijusių suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas rengiant ir įgyvendinant programas;</p> <p>- numatyti institucijų darbuotojų, dalyvaujančių valdant ir kontroliuojant ESI fondus, mokymai apie taikytinus Sąjungos ir nacionalinės negalios teisės aktus ir politiką, įskaitant prieinamumą ir Jungtinių Tautų Neįgaliųjų teisių konvencijos praktinį taikymą, kaip atspindėta Sąjungos ir nacionalinės teisės aktuose;</p> <p>- JT Neįgaliųjų teisių konvencijos 9 straipsnio įgyvendinimo stebėsenos užtikrinimo tvarka ESI fondų atveju rengiant ir įgyvendinant programas.</p>

2. ESF reglamentas²

Nuostata	Tekstas	Aktualumas Priemonių rinkiniui
6 konstatuojamoji dalis	ESF gali būti naudojamas siekiant didinti įperkamas, tvarias ir aukštos kokybės visuotinės svarbos paslaugas didinti, visų pirma sveikatos priežiūros, užimtumo ir mokymo paslaugų, benamiams teikiamų paslaugų, užklausinės veiklos priežiūros, vaikų priežiūros ir ilgalaikės slaugos paslaugų srityse. Remiamos paslaugos gali būti viešosios, privačios ir (arba) bendruomeninės, jas gali teikti įvairūs	ESF lėšos gali būti naudojamos remti kokybiškoms bendruomenėje teikiamoms paslaugoms, kurios padėtų atsisakyti institucinės priežiūros. Bendruomenines paslaugas taip pat gali teikti nevyriausybinės organizacijos.

² Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1304/2013, žr.: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1304&from=EN>

	teikėjai, t. y., viešosios institucijos, privačios bendrovės, socialinės įmonės, nevyriausybines organizacijos.	
19 konstatuojamoji dalis	ESF lėšomis turėtų būti remiamos pastangos laikytis Jungtinių Tautų Neįgalųjų teisių konvencija priimto Sąjungos įsipareigojimo, susijusio inter alia su švietimu, darbu ir užimtumu bei prieinamumu. ESF taip pat turėtų skatinti pereiti nuo institucinės globos prie paslaugų bendruomenėje. ESF neturėtų remti veiksmų, kuriais prisidedama prie segregacijos ar socialinės atskirties.	ESF lėšomis remiama veikla turėtų atitikti JT Neįgalųjų teisių konvenciją, ja turėtų būti prisidedama prie deinstitutionalizacijos proceso valstybėje narėje. Taip pat aiškiai draudžiama naudoti ESF lėšas veiksams, kuriais prisidedama prie bet kokios žmonių grupės segregacijos ar socialinės atskirties.
2 straipsnio 1 dalis (<i>Misijos</i>)	ESF skatina aukštą užimtumo lygį ir darbo kokybę, gerina galimybes patekti į darbo rinką [...] skatina aukštą švietimo ir mokymo lygį visiems [...] kovoja su skurdu ir didina socialinę įtrauktį, skatina lyčių lygybę, nediskriminavimą ir lygias galimybes [...]	ESF lėšomis gali būti prisidedama prie bendrųjų paslaugų užtikrinimo ir prieinamumo žmonėms, turintiems priežiūros ir (arba) pagalbos poreikių, ypač užimtumo ir švietimo srityse.
2 straipsnio 3 dalis	ESF turi būti naudingas žmonėms, ypač nepalankioje padėtyje esantiems žmonėms: ilgalaikiams bedarbiams, asmenims su negalia [...] marginalioms bendruomenėms ir skurdą bei socialinę atskirtį patiriantiems visų amžiaus grupių asmenims.	ESF lėšos privalo būti naudingos socialinę atskirtį patiriantiems žmonėms, įskaitant globojamus vaikus, asmenis su negalia, psichikos sveikatos problemų turinčius žmones ir benamius.
3 straipsnio 1(a) dalis (<i>Paramos aprėptis</i>)	Pagal teminį tikslą „didinti tvarų ir kokybišką užimtumą ir remti darbo jėgos judumą“: (i) galimybių gauti darbą ieškantiems darbo asmenims ir neaktyviems asmenims, įskaitant ilgalaikius bedarbius ir asmenis, nutolusius nuo darbo rinkos, suteikimas [...] (ii) jaunimo [...] įskaitant jaunimą, kuriam kyla socialinės atskirties pavojus ir marginalizuotų bendruomenių jaunimą, ilgalaikis integravimas į darbo rinką [...]	ESF lėšomis turėtų būti gerinamos galimybės gauti darbą asmenims su negalia, psichikos sveikatos problemų turintiems žmonėms, benamiams ir jaunimui, kuriam reikalinga priežiūra arba mažumų jaunimui (pavyzdžiui, romams arba migrantams).
3 straipsnio 1(b) dalis	Pagal teminį tikslą „skatinti socialinę įtrauktį, kovoti su skurdu ir bet kokia diskriminacija“: i) aktyvi įtrauktis, be kita ko, siekiant skatinti lygias galimybes, aktyvų dalyvavimą bei geresnes įsidarbinimo galimybes; ii) socialinis ir ekonominis marginalizuotų bendruomenių, pavyzdžiui, romų, integravimas;	ESF lėšomis turėtų būti remiama įvairių priežiūros ir (arba) pagalbos poreikių turinčių žmonių grupių įsidarbinimo galimybes gerinanti veikla bei jų prieiga prie kokybiškų sveikatos ir socialinių paslaugų. Be to, iš ESF lėšų finansuojama veikla

	<p>iii) kova su visų rūšių diskriminacija ir vienodų galimybių skatinimas;</p> <p>iv) galimybių naudotis įperkamosiomis, tvariomis ir aukštos kokybės paslaugomis, įskaitant sveikatos priežiūrą ir visuotinės svarbos socialines paslaugas, didinimas.</p>	<p>turėtų būti sprendžiama ir romų, kuriems kyla didesnė institucinės priežiūros tikimybė kai kuriose valstybėse narėse, padėtis.</p> <p>ESF lėšos negali būti naudojamos veiklai, kuri skatina bet kokios žmonių grupės diskriminaciją ir įtvirtina jų socialinę atskirtį.</p>
3 straipsnio 1(c) dalis	<p>Pagal teminį tikslą „investuoti į švietimą, mokymą ir profesinį mokymą teikiant įgūdžius ir mokymąsi visą gyvenimą“:</p> <p>i) [...] lygių galimybių gauti geros kokybės ikimokyklinį, pradinį ir vidurinį išsilavinimą [...] užtikrinimas [...]</p>	<p>ESF lėšos turėtų būti naudojamos priežiūros ir (arba) pagalbos poreikių turinčių vaikų ir jaunimo prieigos prie bendrųjų švietimo paslaugų užtikrinimui. Tai ypač aktualu deinstitutionalizacijos procesui, kadangi prieigos prie bendrųjų švietimo paslaugų neužtikrinimas yra viena pagrindinių vaikų su negalia institucionalizacijos priežasčių.</p>
4 straipsnio 2 dalis (Nuoseklumas ir lėšų telkimas pagal temas)	<p>Kiekviena valstybė narė bent 20 proc. visų ESF lėšų skiria teminiam tikslui „skatinti socialinę įtrauktį, kovoti su skurdu ir visų rūšių diskriminacija“ [...]</p>	<p>Valstybė narė turėtų skirti ne mažiau nei 20% visų ESF lėšų veiklai, kuri skatintų socialinę įtrauktį, kovai su skurdu ir kovai su priežiūros ir (arba) pagalbos poreikių turinčių žmonių diskriminacija.</p>
6 straipsnio 3 dalis (Partnerių dalyvavimas)	<p>Siekiant skatinti tinkamą nevyriausybių organizacijų dalyvavimą ir prieinamumą vykdant ESF lėšomis remiamą veiklą, visų pirma socialinės įtraukties [...] srityse, [...] veiksmų programos vadovaujančiosios institucijos užtikrina, kad tinkama ESF lėšų suma būtų skiriama nevyriausybių organizacijų gebėjimams stiprinti.</p>	<p>ESF lėšos turėtų būti naudojamos vaikams, asmenims su negalia, psichikos sveikatos problemų turinčioms žmonėms ir benamiams atstovaujančių NVO gebėjimams stiprinti, siekiant gerinti jų galimybes dalyvauti planuojant iš ESF lėšų finansuojamą veiklą ir teikiant paraišką dėl ESF finansavimo.</p>
8 straipsnis (Lygių galimybių ir nediskriminavimo)	<p>Valstybės narės ir Komisija skatina visiems suteikti vienodas galimybes, nediskriminuojant dėl [...] negalios, amžiaus</p>	<p>Iš ESF lėšų finansuojama veikla turėtų skatinti vienodas galimybes visiems. Todėl,</p>

<i>skatinimas)</i>	[...] visur atsižvelgiant į nediskriminavimo principą [...] Tokiais veiksmais siekiama kovoti su visų rūšių diskriminacija ir padidinti prieinamumą asmenims su negalia, siekiant pagerinti integraciją į darbo rinką, švietimo ir mokymo sistemą, ir tuo būdu sustiprinti socialinę įtrauktį ir sumažinti nelygybę gauto išsilavinimo ir sveikatos būklės požiūriu, įskaitant perėjimą nuo institucinės globos prie paslaugų bendruomenėje, visų pirma asmenų, patiriančių daugialypę diskriminaciją, atveju.	užimtumo, švietimo, sveikatos ir socialinės paslaugos turėtų būti užtikrintos ir prieinamos asmenims su negalia ir kitoms priežiūros ir (arba) pagalbos poreikių turinčioms žmonių grupėms. Ne mažiau svarbu pabrėžti, kad bet kokia ESF lėšomis remiama veikla turi valstybėje narėje skatinti deinstitutionalizacijos procesą.
--------------------	--	--

3. ERPF reglamentas³

Nuostata	Tekstas	Aktualumas Priemonių rinkiniui
15 konstatuojamoji dalis	Siekiant skatinti socialinę įtrauktį ir kovoti su skurdu, ypač socialiai atskirtose bendruomenėse, reikia pagerinti prieigą prie socialinių, kultūros ir poilsio paslaugų sukuriant mažo masto infrastruktūrą, atsižvelgiant į konkrečius asmenų su negalia ir pagyvenusių asmenų poreikius.	Valstybė narė turėtų naudoti ERPF lėšas asmenų su negalia prieigai prie bendrųjų paslaugų pagerinti, o ne finansuoti infrastruktūrą, kuri tik dal labiau didintų šios grupės socialinę atskirtį ir segregaciją nuo likusios visuomenės.
16 konstatuojamoji dalis	Paslaugos bendruomenėje turėtų apimti visų formų asmens namuose, šeimoje, gyvenamojoje vietoje teikiamas paslaugas ir kitas bendruomenines paslaugas, kuriomis remiama visų asmenų teisė gyventi bendruomenėje, turėti vienodas pasirinkimo galimybes ir siekiama išvengti izoliacijos ar atskyrimo nuo bendruomenės.	Iš ERPF lėšų finansuojama infrastruktūra turėtų būti skirta ne institucinei priežiūrai, o visų žmonių teisei gyventi bendruomenėje. Tai taikytina vaikams, asmenims su negalia, psichikos sveikatos problemų turintiems žmonėms ir benamiams. ERPF lėšos negali būti naudojamos finansuoti infrastruktūrai, kuri skatina vaikų, asmenų su negalia ir kitų žmonių grupių izoliaciją ar atskyrimą nuo bendruomenės. Tai reiškia, kad valstybė narė negali naudoti ERPF lėšų institucijų renovacijai

³Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1301/2013, žr.: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R1301&from=EN>

		ar statybai.
3 straipsnio 1 dalis (<i>Paramos iš ERPF teikimo sritis</i>)	ERPF lėšomis remiama toliau nurodyta veikla, kad būtų prisidėta prie 5 straipsnyje išdėstytų investavimo prioritetų: d) investicijos į socialinę, sveikatos, mokslinių tyrimų, inovacijų, verslo ir švietimo infrastruktūrą.	Teksto dalis turėtų būti skaitoma kartu su 16 konstatuojamąja dalimi; ERPF lėšos turėtų būti naudojamos infrastruktūrai, kuri padėtų užtikrinti teisę gyventi bendruomenėje visoms institucinę globą gaunančioms ar institucionalizacijos riziką patiriančioms žmonių grupėms. Tai gali apimti bendrąją būsto, švietimo ir sveikatos priežiūros infrastruktūrą.
5 straipsnio 9 dalis (<i>Investavimo prioritetai</i>)	ERPF lėšomis remiami šie investavimo prioritetai [...]: 9) socialinės įtraukties skatinimas, kova su skurdu ir bet kokia diskriminacija: (a) investuojant į sveikatos ir socialinę infrastruktūrą, kuria prisidedama prie nacionalinės, regionų ir vietos plėtros, mažinant nelygybę sveikatos atžvilgiu, skatinant socialinę įtrauktį, suteikiant geresnę prieigą prie socialinių, kultūrinių ir rekreacinių paslaugų ir pereinant nuo institucinių prie paslaugų bendruomenėje;	Bet kokia iš ERPF remiama infrastruktūra turėtų skatinti socialinę įtrauktį ir padėti valstybėje narėje vykdyti deinstitucionalizacijos procesą. Tai reiškia, kad valstybė narė negali finansuoti infrastruktūros, kuri iš esmės – institucinė.

Document translated with the financial support from the European Union Programme for Employment and Social Innovation "EaSI" (2014-2020). For further information please consult: <http://ec.europa.eu/social/easi>

